

[Carl Petersen.]

videre om i et udvalg. Jeg henstiller til det høje tings formand, at de fire lovforslag henvises til et udvalg.

Peter Larsen: Med baggrund i de store ændringer, både erhvervs- og struktur-mæssigt, som landbruget har været ude for i de senere år, må man hilse de nye lovforslag om ændringer i landbrugslovgivningen velkommen. Jeg tror, det haster med at komme videre, hvis ikke lovgivningen skal komme bagefter. Vi skulle nødig komme i en situation, hvor lovregler passende for en anden tid lagde sig hindrende i vejen for den moderne udviklings krav om friere dispositionsmuligheder for et effektivt arbejdende landbrug.

Selv om man med loven af 1962 skabte visse nye muligheder, er lovgivningen ikke tidssvarende mere, og venstre gjorde da også dengang opmærksom på dette og har siden arbejdet på at skabe det nye grundlag, som nu står over for at skulle realiseres. Udviklingen inden for landbruget er sikkert gået langt hurtigere, end mange tidligere havde regnet med. En lang række faktorer har her øvet en ret afgørende indflydelse. Landbruget har desværre ikke som mange andre erhverv nydt godt af konjunkturernes; tværtimod har man måttet kæmpe med stærkt stigende omkostninger, samtidig med at afsætningsmulighederne for flere varegrupper er forringet. Indtjeningssevnen er som følge af prisudviklingen heller ikke fulgt med. Fortjenesten pr. vareenhed bliver mindre og mindre, og derfor bliver kravet om øget effektivisering, mekanisering og specialisering stærkere, samtidig med at konkurrencevilkårene bliver hårdere.

Denne udvikling vil sikkert forstærkes, og selv om landbruget hidtil har klaret omstillingen på en beundringsværdig måde, er tiden nu inde til at tage det næste skridt: en mere liberal lovgivning, en friere ramme om landmandens virke. Alt det, som er sket, har jo skabt en skævhed i forholdet til andre erhverv, og det har sammen med de store kapitalkrav, der stilles til de unge, selvstændige landbrugere, utvivlsomt bevirket, at mange medhjælpere har forladt landbruget i de senere år. Tallene taler deres tydelige sprog. Vi har i dag kun 50.000-55.000 medarbejdere i landbruget mod

180.000 for ca. 10 år siden, og selv om afgangenen er stærkt aftagende, er der ingen tegn på, at den er standset, selv om det måske var ønskværdigt. De hidtidige prognoser over befolkningsudviklingen og erhvervsforskydningen har jo holdt stik, og der er intet, der tyder på, at disse forhold ændrer sig nævneværdigt i den kommende tid. Derfor må man indstille sig på dette og indrette lovgivningen derefter.

Alene afvandringen skaber store problemer med hensyn til at finde ejere til de fremtidige brug, og det lader sig simpelt hen ikke gøre, hvis ikke man ændrer de bestående regler og skaber større mulighed for, at det er landmænd, der igennem de nye erhvervs- og sammenlægningslove kan købe jorden. Det har altid været et grundlæggende princip i dansk jordlovgivning at fastholde selvejet. Ejer og bruger i samme person — det skulle gerne bevares. Venstre lægger stærk vægt på dette, men så må man også skabe det lovmæssige grundlag for, at dette kan ske, ellers vil landbruget i fremtiden komme til at bestå af forpagtere og bestyrere, hvilket langtfra er ønskeligt efter venstres opfattelse. Der må med andre ord skabes mulighed for en varig løsning af landbrugets forhold også med hensyn til jordernes tilhørsforhold, bl. a. for at undgå kostbare fejlinvesteringer.

Men også den fulde udnyttelse af den investerede kapital samt den voksende specialisering kræver større enheder enten i form af jord eller bygninger eller begge dele, afhængigt af den valgte driftsform. Dermed være ikke sagt, at alt skal være stort, men vi bør skabe muligheden for, at det kan overlades til de enkelte landmænd at finde den form, der bedst passer, og rammen må være så rummelig, at det kan ske.

Derfor vil vi gerne understrege betydningen af det frivillighedens princip, der ligger i forslaget til den nye lov om landbrugsejendomme; og derfor er venstre tilfreds med det fremsatte lovforslag. Vi finder, at det er udtryk for en midterlinje, som dækker de krav, der er opstået, uden at der brydes med de hævdundne traditioner i dansk jordlovgivning. Der er jo ikke tale om nogen form for uniformering af brugsstørrelserne; der er ingen tvangsbestemmelser. Lovforlaget er et tilbud, en mulighed, der kan udnyttes efter behov. Ingen kender fremtiden